

به نام خدا

تروما سر

ضربه خفیف

بیشتر موارد ضربه به سر خفیف هستند. اکثراً علائم خفیفی ظاهر می‌شوند مثل **سردرد** خفیف، حالت تهوع (بدون استفراغ)، تحریک‌پذیری و بداخلاقی، خستگی، بی‌اشتهایی و دشواری در تمرکز.

اگر بعد از ضربه مصدوم بیهوش نشود، زخمی یا آسیبی در سر و صورت نداشته باشد و علائم هشدار را نشان ندهد می‌توان ضربه را خفیف در نظر گرفت و بعید است که آسیبی به مغز رسیده باشد.

اما اگر این علائم برایتان ایجاد نگرانی کرد می‌توانید به پزشک مراجعه کنید.

این علائم معمولاً در کمتر از دو هفته برطرف می‌شوند اما اگر بیشتر از دو هفته باقی ماندند باید به پزشک مراجعه کرد.

ضربه مغزی

جمجمه محافظی فوق‌العاده برای بافت حساس و تقریباً ژلاتینی مغز است و در بسیاری موارد مغز را از آسیب نجات می‌دهد. مغز تقریباً تمام جمجمه را پر می‌کند و فقط فضای بسیار کوچکی بین مغز و جمجمه آزاد می‌ماند.

وقتی به سر ضربه می‌خورد مغز در این فضای کوچک جابجا می‌شود، اما به علت کوچکی این فضا، مثل این است که مغز در جای خود به "لرزه" در می‌آید.

اگر ضربه به سر باعث این به اصطلاح لرزش شود به آن **ضربه مغزی (Concussion)** می‌گویند.

ضربه مغزی اختلالی موقت در کار مغز است که در بسیاری از موارد بدون آسیب به مغز برطرف می‌شود با این حال نیاز به توجه پزشکی دارد چون ممکن است بعد از مدتی علائم آسیب جدی به مغز ظاهر شود. معمولاً گفته می‌شود که مصدوم باید چهل و هشت ساعت تحت نظر باشد.

اما مصدوم این لرزش مغز را چگونه احساس می‌کند؟ اینجاست که آشنایی با "علائم هشدار" اهمیت بسیاری پیدا می‌کند.

خونریزی مغزی

وقتی به عضوی مثلاً دست ضربه می‌خورد در محل ضربه تورم ایجاد می‌شود، این اتفاق در مغز هم می‌افتد اما مغز مثل دست جا برای بزرگتر شدن ندارد، بنابراین فشار داخل جمجمه بالا می‌رود که نیازمند مداخله پزشکی است.

خونریزی دلیل دیگری برای افزایش فشار داخل جمجمه است. خونریزی می‌تواند در داخل بافت مغز یا بطور شایعتر در رگهای بین مغز و جمجمه (Subdural haematoma)

اتفاق بیفتد. زمانی که ضربه به سر باعث جابجا شدن مغز می‌شود ممکن است رگی در مغز پاره شود اما علائم آسیب مغزی ممکن است بلافاصله ظاهر نشود و چند ساعت یا حتی چند روز طول بکشد. خونریزی که ادامه پیدا کند فشار داخل جمجمه زیاد می‌شود و چون جمجمه نمی‌تواند بزرگ شود در نتیجه به بافت مغز فشار وارد می‌شود. بافت مغز زیر این فشار به تدریج له می‌شود و به عملکرد عصبی آن آسیب جدی وارد می‌آید. تقریباً در اکثر این موارد باید با جراحی فشار را کم کرد.

کودکان

وقتی به سر کودکان ضربه می‌خورد معمولاً گریه و بی‌قراری می‌کنند و بعد از مدتی آرام می‌شوند. اما زیاد اتفاق می‌افتد که بعد از آن می‌خواهند بخوابند. معمولاً پس از یک چرت کودک سر حال بیدار می‌شود.

اما این مسئله گاهی پدر و مادرها را نگران می‌کند و آن را خواب آلودگی ناشی از آسیب به مغز تلقی می‌کنند و اجازه نمی‌دهند کودک بخوابد. گاهی نیز اگر کمی پیش از وقت خواب به سر کودک ضربه بخورد، پدر و مادرها مانع از خوابیدن بچه می‌شوند تا بتوانند سطح هوشیاری او را زیر نظر داشته باشند.

اما نیازی به این کار نیست. فقط کافی است پس از حدود یکی دو ساعت سعی کنند کودک را بیدار کنند. اگر کودک بیدار شد می‌توانند اجازه دهند دوباره بخوابد. اگر کودک غرغر و بداخلاقی کرد که چرا بیدارش کرده‌اند نشانه خوبی است.

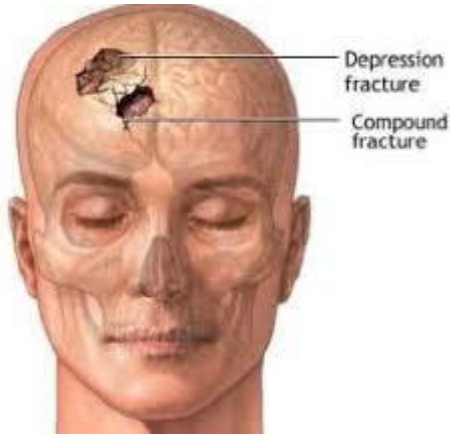
اگر پدر و مادر نگران هستند می‌توانند تا صبح با فاصله این کار را تکرار کنند. همچنین می‌توانند به تنفس او دقت کنند و ببینند آیا منظم و مثل همیشه هست یا نه.

بیمارستان خصوصی گروه پزشکی شمس

تروما

ترومای سر

تهیه و تنظیم :

آزیتا آصفی سرپرستار بخش اورژانس و رابط

آموزشی

اسفند 1395

علائم هشدار (باید فوراً به پزشک مراجعه کرد)

- در صورتی که ضربه باعث زخم سر و صورت شده باشد، باید مطمئن شد مجروح شکستگی ندارد. کبودی پشت گوش و دور چشم نشانه های جدی خطر هستند.
- اگر مصدوم هشیاری خود را از دست بدهد، حتی اگر بعد از چند دقیق هوشیاری خود را کاملاً به دست آورد.
- خونریزی از گوش و بینی و یا ترشح مایعی بی رنگ از گوش و بینی
- اگر شدت سردرد مرتب بیشتر شود باید آن را جدی گرفت.
- اگر مصدوم لحظه حادثه یا کمی پیش از آن را به یاد نیاورد.
- استفراغ بیش از دو بار در بزرگسالان و بیش از یکبار در کودکان
- تاری دید و دوبینی
- رفتارهای عجیب که با شخصیت همیشگی مصدوم جور نیست)، پرخاشگری، بی قراری شدید
- تشنج
- گیجی، خواب آلودگی فزاینده، عدم آگاهی به زمان و مکان، ناتوانی در درک کلام یا مشکل حرف زدن
- ناشنوایی ناگهانی در یک یا هر دو گوش
- احساس ضعف و ناتوانی در حرکت دادن دست و پا و یا احساس بی حسی و ناتوانی حرکتی در صورت
- نامساوی بودن اندازه مردمکها

چند توصیه

- ✓ پس از ضربه به سر حتی المقدور تا چهل و هشت ساعت در خانه تنها نباشید و بهتر است کسی پیش شما باشد.
- ✓ اگر دارویی را به طور مرتب مصرف می کنید، بخصوص داروی رقیق کننده خون (وارفارین) با پزشک مشورت کنید.
- ✓ از مصرف الکل و قرص خواب و دارویی که پزشک تجویز نکرده خودداری کنید.
- ✓ تا سه هفته از ورزش هایی که امکان برخورد یا افتادن در آنها وجود دارد پرهیز کنید.
- ✓ از رانندگی، موتور یا دوچرخه سواری یا کار با دستگاه های خطرناک تا وقتی کاملاً احساس بهبودی نکرده اید پرهیز کنید.

